

Quick-scan natuur aansluiting Westtangent - Beverkoog

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Waddinxveen, 26 september 2012

Verantwoording

Titel : Quick-scan natuur aansluiting Westtangent - Beverkoog

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 319630

Referentienummer : GM-0075783

Revisie : D0

Datum : september 2012

Auteur(s) : drs. E.F. Thomassen

E-mail adres : [redacted]@grontmij.nl

Gecontroleerd door : [redacted]

Paraaf gecontroleerd : [redacted]

Goedgekeurd door : [redacted]

Paraaf goedgekeurd : [redacted]

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Coenecoop 55
2741 PH Waddinxveen
Postbus 190
2740 AD Waddinxveen
T +31 182 62 55 00
F +31 182 62 55 10
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Projectomschrijving	7
1.3.1	Aansluiting Westtangent – Beverkoog	7
1.3.2	Braakliggend perceel	9
1.3.3	Dempen puntje in de plas	9
2	Toetsingskader	11
2.1	Inleiding.....	11
2.2	Flora- en faunawet	11
2.3	De Natuurbeschermingswet.....	12
2.4	Ecologische Hoofdstructuur	13
2.4.1	Algemeen	13
2.4.2	Rode lijsten	14
3	Resultaten quickscan	16
3.1	Inventarisatie methode.....	16
3.1.1	Bronnenonderzoek.....	16
3.1.2	Oriënterend veldbezoek.....	16
3.2	Natuurbeschermingswet	16
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	16
3.4	Soortbescherming	17
3.4.1	Flora	17
3.4.2	Zoogdieren	18
3.4.3	Vogels	19
3.4.4	Vissen	20
3.4.5	Amfibieën	20
3.4.6	Reptielen	20
3.4.7	Ongewervelden	21
4	Conclusie & aanbevelingen	22
4.1	Natuurbeschermingswet	22
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	22
4.3	Flora- en faunawet	22
4.3.1	Flora	22
4.3.2	Zoogdieren	22
4.3.3	Vogels	22
4.3.4	Vissen	23
4.3.5	Amfibieën	23
4.3.6	Reptielen	23
4.3.7	Ongewervelden	23
4.4	Aanbevelingen	23
5	Bronnenlijst	0

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Alkmaar is voornemens om de Westtangent, die ter hoogte van de noordzijde van bedrijventerrein Beverkoog op de N242 uitkomt, aan te sluiten op het bedrijventerrein. Hiervoor moet het Kanaal Alkmaar (Omval)-Kolhorn overbrugd en een deel van de randsloot van de Beverkoog gedempt worden. De verbinding sluit vervolgens aan op de Berenkoog, de weg die over de Beverkoog tot aan de N508 loopt. Daarnaast zal een braakliggend terreintje (ca 0,4 ha) aan de noordkant van de Beverkoog bebouwd worden en wordt een klein oppervlak (ca 0,1 ha) water aan de noordpunt omgevormd tot land met een functie als bedrijventerrein. In het plangebied of omgeving komen mogelijk beschermde soorten en/of gebieden voor. Grontmij is daarom gevraagd om een quick-scan natuur uit te voeren om de consequenties met betrekking tot natuur in kaart te brengen.

In deze quick scan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quick-scan geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, Nee-tenzij toets EHS dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De quick-scan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

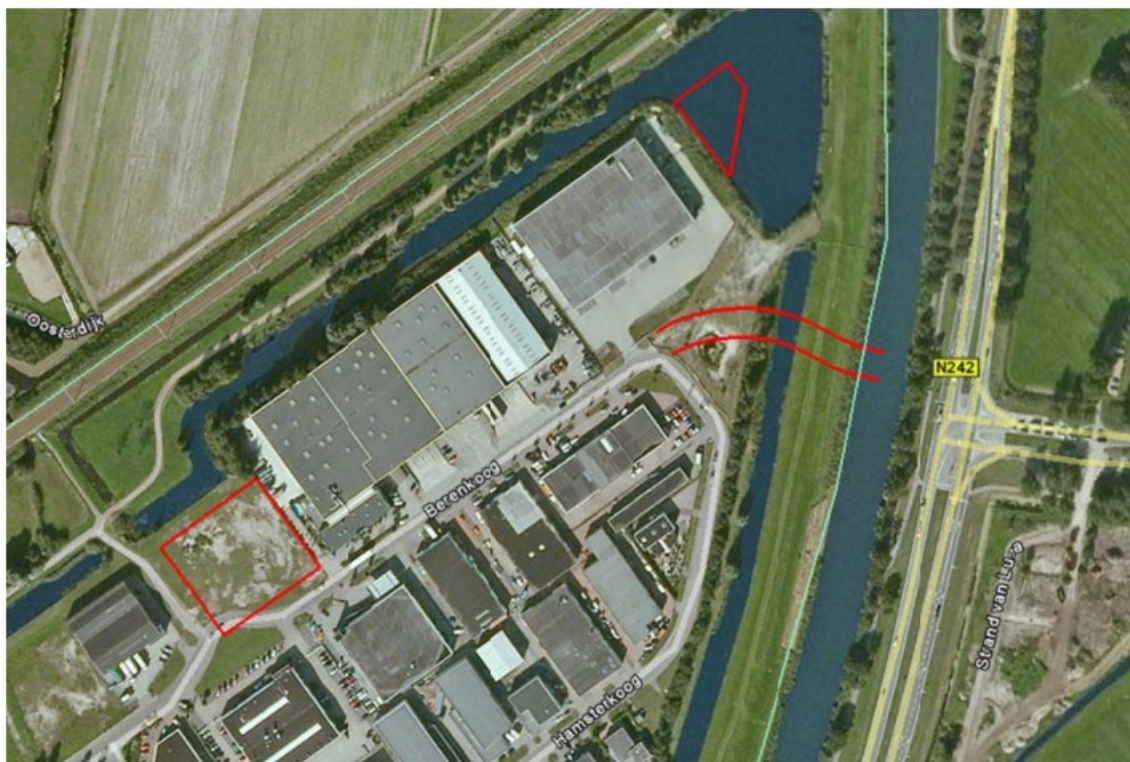
1.2 Plangebied

Het plangebied omvat drie locaties, allen gelegen in de noordelijke punt van bedrijventerrein Beverkoog (zie figuur 1.1 en 1.2):

- De aansluiting Beverkoog-Westtangent is gepland aan de noordoostpunt van het bedrijventerrein en komt uit op de weg Berenkoog.
- Circa 200 meter naar het zuidwesten ligt aan de Berenkoog een braakliggend terrein van ca 0,4 ha dat bebouwd zal worden.
- In de uiterste noordpunt van het bedrijventerrein ligt een watergang waarvan een klein puntje (ca 0,1 ha) zal worden omgevormd tot land met als functie bedrijventerrein.

Figuur 1.1 Overzicht plangebied met drie deellocaties.

Figuur 1.2 Overzicht plangebied met drie deellocaties. Ondergrond: Google Earth.

Kanaal Alkmaar (Omval)-Kolhorn t.h.v. de brug

Grasstrook tussen kanaal en sloot

Kanaal Alkmaar (Omval)-Kolhorn t.h.v. de brug

Randsloot Beverkoog t.h.v. te dempen deel

Randsloot Beverkoog t.h.v. te dempen deel

Graslandje met poel

Met riet begroeide poel in het graslandje

Graslandje met poel

Het graslandje met links de weg Berenkoog

Braakliggend perceel aan Berenkoog

Braakliggend perceel aan Berenkoog

*Locatie te dempen deel in plas
Figuur 1.3 Foto's deellocaties.*

Locatie te dempen deel in plas

1.3 Projectomschrijving

1.3.1 Aansluiting Westtangent – Beverkoog

De aansluiting van de Westtangent op de N242 komt door herinrichting ca 30 m noordelijker te liggen. De aansluiting richting Beverkoog zal vervolgens met een brug het Kanaal Alkmaar (Omval)-Kolhorn oversteken om via een lichte S-bocht op de Berenkoog aan te sluiten. De randsloot van de Beverkoog zal hiervoor over een breedte van ca 50 m gedempt worden. Zie Figuur 1.3 en 1.4.

Figuur 1.3 Bestaande en geplande inrichting N242 – Beverkoog.

Aan de oostkant van het kanaal doorsnijdt de aansluiting de bomenrij en de met riet begroeide oever, aan de westkant is alleen een rietstrook. De randsloot heeft eveneens aan weerszijden een rietstrook met struikgewas. Vervolgens doorsnijdt de weg weer een bomenrij om tenslotte met een krul over een driehoekig perceel met grasland en een met riet begroeide poel op de Berenkoog aan te sluiten.

Figuur 1.4 De aansluiting Westtangent-Beverkoog in vogelvlucht, vanaf de oostkant. De rode lijn geeft bij benadering de hartlijn van de aansluiting. Achtergrond: Bing Maps.

Het braakliggende perceel aan de Berenkoog wordt bebouwd, de weg de Berenkoog zelf wordt hierbij rechtgetrokken. Het bouwvlak blijft een aantal meter van de watergang en van de Achtergeest (zie Figuur 1.6).

GM-0075783, revisie D0
Pagina 9 van 24

In de plas aan het uiteinde van de Beverkoog wordt een klein gedeelte, aansluitend van het bestaande terrein gedempt en gebruikt voor uitbreiding van het bedrijf (zie Figuur 1.7).

Figuur 1.7 Te dempen deel van de plas.

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

Concreet komen in de voorliggende quickscan natuur de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Flora- en faunawet;
- De Natuurbeschermingswet;
- De bescherming van de EHS.

2.2 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In de quick-scan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd te worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

2.3 De Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Projecten die een negatieve invloed hebben op deze gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.

In de quick-scan wordt inzichtelijk gemaakt of er in de omgeving van de het plangebied wettelijk beschermde gebieden aanwezig zijn en of een negatieve invloed hierop door het plan al dan

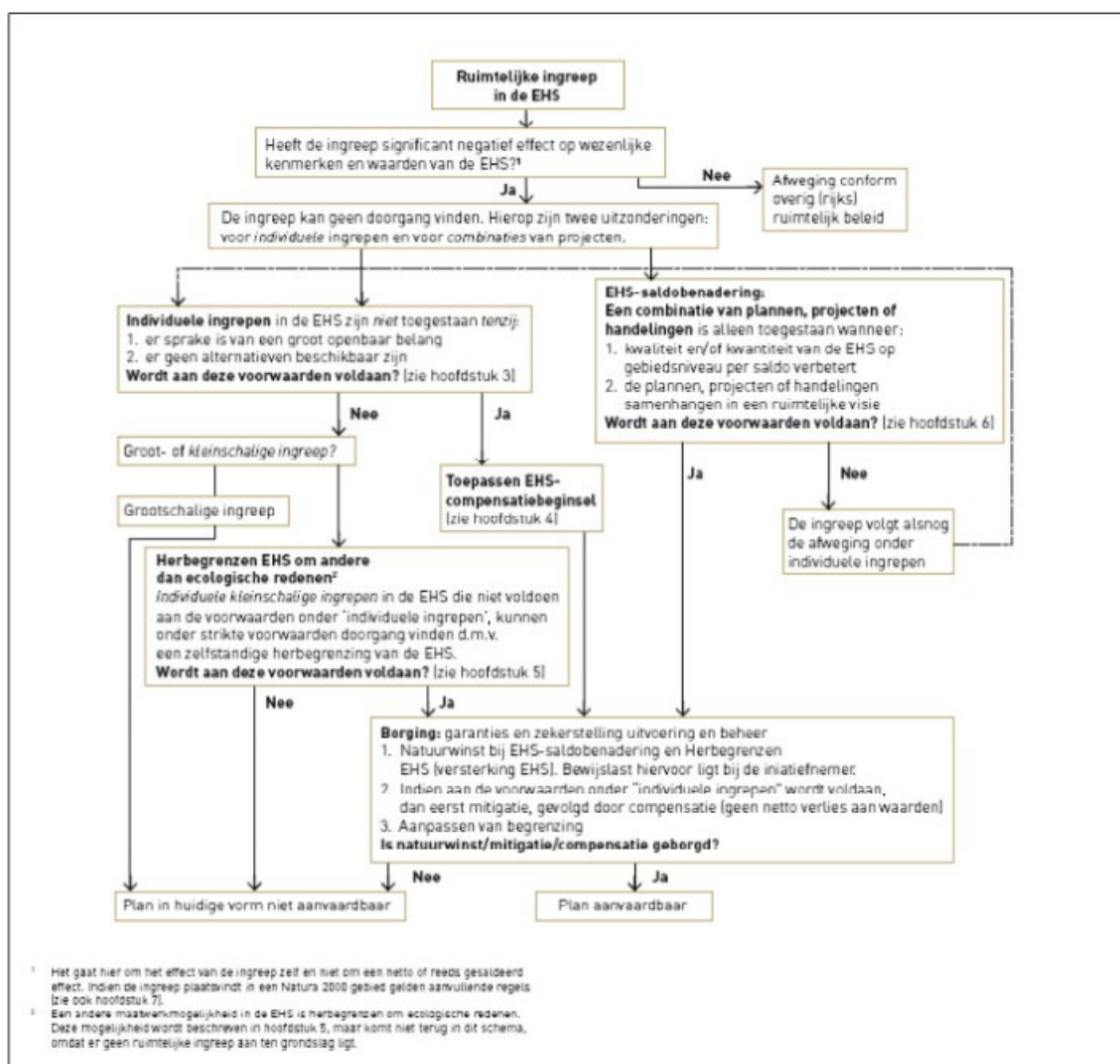
niet is uit te sluiten. Als uit de quick-scan blijkt dat negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan zal de vervolgstap het uitvoeren van een eventueel aanvullende oriënterende fase (voortoets) zijn. In de quick scan/voortoets moet duidelijk worden of er een verslechteringstoets of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Het uitvoeren van een verslechteringstoets is noodzakelijk bij negatieve effecten die met zekerheid niet significant zijn, het uitvoeren van een passende beoordeling bij negatieve effecten die (mogelijk) significant zijn.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur

2.4.1 Algemeen

De doelen en bescherming van de EHS is op landelijk niveau beleidsmatig vastgelegd in de Nota Ruimte. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheersgebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (WRO) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de structuurvisie en het natuurbeheerplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Hoewel de EHS saldobenadering in de Nota Ruimte is beschreven gaan de provincies hier op verschillende manieren mee om.

Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (Bron: Spelregels EHS, ministerie van LNV, VROM en provincies).

De quick-scan geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'.

2.4.2 Rode lijsten

Op basis van het *Verdrag betreffende het behoud van wilde planten en dieren en hun natuurlijke leefmilieu in Europa van 19 september 1979* (Verdrag van Bern) is onder andere in Nederland per soortgroep een zogeheten Rode Lijst samengesteld aan de hand van de trend en zeldzaamheid op wereldschaal en de Nederlandse situatie. De op de Rode Lijst opgenomen soorten zijn in vijf categorieën ingedeeld; *gevoelig*, *kwetsbaar*, *bedreigd*, *ernstig bedreigd* en *uitgestorven*. Plaatsing van een soort op de Rode Lijst betekent niet dat deze soorten beschermd zijn binnen de Flora- en faunawet, doch indien de soort is beschermd en tevens is geplaatst op de Rode lijst kan dit van invloed zijn op de bepaling van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort en daarmee op de beoordeling van ontheffingaanvragen.

Voor een aantal provincies (zie onderstaande tabel) geldt tevens dat aantasting van leefgebieden of groeiplaatsen van Rode lijstsoorten gecompenseerd moet worden. Het afwegingskader waaruit kan volgen dat compensatie nodig is gaat volgens het "nee, tenzij-principe" (schema 2). Daarnaast kan de aanwezigheid van Rode lijstsoorten binnen de EHS een extra waarde aan dit gebied geven, waarmee rekening gehouden moet worden in het 'nee, tenzij' onderzoek.

Compensatie Rode lijst soorten voor de verschillende provincies

Provincie	Compensatie Rode lijst soorten
-----------	--------------------------------

Zuid-Holland	Leefgebieden alle RL soorten
Gelderland	Leefgebieden aantal RL soorten
Friesland	Compensatie weidevogels van de RL
Overige provincies	Geen aanvullende compensatie RL soorten

Coalitie biodiversiteit 2010

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Resultaten quickscan

3.1 Inventarisatie methode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Hierbij maken we gebruik van diverse ecologische atlassen en internetbronnen (zie literatuurlijst voor een overzicht). Voor de ligging van de EHS, weidevogelgebieden en andere provinciale natuurgebieden is gebruikt gemaakt van de website van de provincie. Informatie over Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebieden-database van het ministerie van EL&I.

In de Literatuurlijst is het complete overzicht van geraadpleegde bronnen weergegeven.

3.1.2 Oriënterend veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek is het plangebied op 31 mei 2012 bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog van Grontmij (E.F. Thomassen). Het doel van het oriënterend veldbezoek is het onderzoeksgebied te beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel voorkomen van beschermde soorten in het gebied en de aanwezigheid van potentieel leefgebied van beschermde soorten.

3.2 Natuurbeschermingswet

Inventarisatie

Na raadpleging van de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (bereikt via www.rijksoverheid.nl) is gebleken dat er geen Natura 2000-gebieden of Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving van het plangebied zijn gelegen binnen de mogelijke effectafstand van het project. Ook zijn er geen ecologische relaties tussen het plangebied en de beschermingsgebieden. Verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet is dan ook niet aan de orde.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

Inventarisatie

Het plangebied (alle deellocaties) bevindt zich niet binnen de begrenzing van de EHS, maar de verbinding Westtangent-Beverkoog doorkruist wel de langs het kanaal Alkmaar (Omval)-Kolhorn gelegen ecologische verbindingszone (EVZ). Dit is de EVZ Omval-Kolhorn. De provincie Noord-Holland heeft de EVZ binnen de provincie opgedeeld in 5 categorieën die verschillende doelen hebben en een verschillende prioriteit toegekend zijn. De EVZ Omval-Kolhorn behoort tot de categorie "Verbindingszone die internationaal kwetsbare populaties wil veiligstellen", die de hoogste prioriteit heeft.

Figuur 3.1 Ligging plangebied plangebied ook aangeven op kaart t.o.v. EHS (donkergroen) en de ecologische verbindingszone Omval-Kolhorn (rode lijn).

Effecten

De aanleg van de brug over het kanaal Omval-Kolhorn kan in de aanlegfase mogelijk verstoringen veroorzaken. Het gaat daarbij vooral om verstoring van faunasoorten die voorkomen in de verbindingszone. Deze verstoring kan voorkomen worden door gerichte maatregelen, die worden besproken onder de paragraaf Soortbescherming.

De nieuwe brug kan in de gebruiksfase een nieuw knelpunt vormen in de EVZ Omval-Kolhorn. Het is dan ook van belang om in het ontwerp aanpassingen op te nemen die voorkomen dat de verbindingfunctie van de EVZ aangetast wordt. Dit betekent o.a. een doorgetrokken oever en groenstructuren die geleidend werken. In het ontwerp (zie Figuur 1.5) blijven de dijken langs het kanaal (en dus de oevers van het kanaal) vrij en blijft de onderkant van de brug 3,7 m boven het wateroppervlak. Voor de doelsoorten van de verbindingszone blijft zo voldoende ruimte en structuur om de mate van verbinding niet negatief te beïnvloeden en verstoring door het gebruik van de brug van de verbindingszone te voorkomen. De afdoendheid van het ontwerp voor inpassing in de EVZ moet wel afgestemd worden met de provincie Noord-Holland, die verantwoordelijk is voor de EHS in de provincie.

3.4 Soortbescherming

3.4.1 Flora

Bronnenonderzoek

Er is één waarneming van een plantensoort die is opgenomen in de tabellen van de Flora- en faunawet uit de omgeving van de deellocaties. Dit is gewone vogelmelk, een soort van Tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Verkennd veldbezoek

Op de drie deellocaties zijn verschillende vegetaties aanwezig. Het braakliggende perceel aan de Berenkoog is grotendeels begroeid met kort gras met wat kale plekken waar muurpeper groeit. Het stukje water dat gedempt zal worden heeft een oever met een rietzoom en verder geen waterplanten.

De aansluiting Westtangent – Beverkoog doorsnijdt qua vegetatie vanaf het oosten eerst de bomenrij (populieren en elzen) langs de N242, vervolgens de rietzomen aan weerszijden van het kanaal, de grasstrook langs de dijk, de randsloot met oevers en haag van bomen en struiken (voornamelijk els) en het graslandje met de poel aan het eind van de weg Beverkoog. In de randsloot drijvend fonteinkruid, een soort die op veel plekken met matig voedselarme tot matig voedselrijke omstandigheden voorkomt. In en langs de randsloot en rond de poel zijn geschikte omstandigheden aanwezig voor beschermde flora van Tabel 2 van de Flora- en faunawet, zoals rietorchis en gevleete orchis.

Toetsing Flora- en faunawet

Er kunnen langs de randsloot van de Beverkoog en rond de poel plantensoorten van Tabel 2 van de Flora- en faunawet voorkomen. Bij activiteiten die onder ruimtelijke ontwikkeling vallen, kan voor Tabel 2 soorten met een gedragscode gewerkt worden.

3.4.2 Zoogdieren

Bronnenonderzoek

Er zijn recente waarnemingen in de directe omgeving van het plangebied van egel, gewone bosspitsmuis, gewone dwergvleermuis, wezel, haas, konijn, bosmuis, veldmuis en mol (bron: waarneming.nl). In de ruimere omgeving komen ook meervleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, noordse woelmuis, dwergspitsmuis, waterspitsmuis, dwergmuis, bunzing en hermelijn voor (bron: waarneming.nl, zoogdieratlas.nl).

Verkennd veldbezoek

De oevers (rietstroken) van het kanaal, de plas en de sloot bieden geschikt leefgebied voor kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, bosmuis en dwergmuis. Dit zijn soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet, waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt. De oevers zijn minder geschikt voor de kritische soorten noordse woelmuis en waterspitsmuis, maar het incidenteel voorkomen van deze soorten kan niet uitgesloten worden en beide soorten komen wel in de omgeving voor. Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet, waarvoor bij ruimtelijk ontwikkeling geen vrijstelling geldt en waarvoor werken met een gedragscode niet voldoende is. Het zijn bovendien doelsoorten van de verbindingzone die langs het kanaal ligt.

De gehele groenstrook tussen de N242 en de Beverkoog (inclusief de plas) biedt geschikt biotoop voor vleermuizen. De watergangen liggen door bomenrijen beschermd voor wind en verstoring (licht, geluid) door verkeer en hebben een goed ontwikkelde oevervegetatie, waardoor er naar verwachting veel voedsel (vliegende insecten) voor vleermuizen beschikbaar is. Het kanaal zelf is geschikt als vliegroute en foerageergebied voor meervleermuis. Daarnaast kunnen in ieder geval rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis foerageergebied of een vliegroute langs de watergangen en groenstrook hebben.

Er zijn geen gebouwen of oude bomen met holtes binnen het plangebied, waardoor zomer- en kraamverblijfplaatsen uitgesloten kunnen worden. Wel kunnen eventueel paarverblijven van ruige dwergvleermuizen aanwezig zijn in de bomenrijen, aangezien daarvoor niet per se holtes noodzakelijk zijn.

Toetsing Flora- en faunawet

De aanlegwerkzaamheden kunnen een versturende werking hebben op vleermuizen. Dit kan voorkomen worden door te werken buiten de gevoelige periode, dat wil zeggen bij voorkeur in de periode 15 oktober – 15 april en bij werkzaamheden buiten die periode alleen overdag.

De doorsnijding van de groenstrook en de overbrugging van het kanaal kunnen een negatief effect hebben op de geschiktheid als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen en op de functie als leefgebied van grondgebonden kleine zoogdiersoorten (muizen, spitsmuizen, woelmuizen). Nader onderzoek is nodig om te bepalen welke grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen voorkomen en welke functie het gebied voor deze soorten heeft.

Tabel 3.1: Voorkomen van vleermuizen in de regio met mogelijke effecten voorgenomen ontwikkeling

Functie → Soort ↓	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Zwermlocatie	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Migratieroute	Foerageergebied
Baardvleermuis								
Brandts vleermuis								
Ingekorven vleermuis								
Franjestaart								
Bechstein vleermuis								
Vale vleermuis								
Watervleermuis						X		X
Meervleermuis						X	X	X
Gewone dwergvleermuis						X		X
Ruige dwergvleermuis			X			X		X
Rosse vleermuis						X		X
Bosvleermuis								
Laatvlieger						X		X
Tweekleurige vleermuis								
Gewone grootoorvleermuis								
Grijze grootoorvleermuis								

Vliegroute= route welke wordt afgelegd tussen verblijfplaats en foerageergebied;

Migratieroute= route welke wordt afgelegd tussen winter- en zomerverblijf.

3.4.3 Vogels

Bronnenonderzoek

In en rond het plangebied zijn waarnemingen gedaan van een groot aantal vogelsoorten gedaan. Voor slechts een klein deel van deze soorten kan het plangebied op basis van beschikbaar biotoop ook daadwerkelijk een functie hebben als rust-, foerageer- of broedbiotoop.

Verkennd veldbezoek

De watergangen en de rietkragen langs het kanaal bieden geschikt biotoop voor soorten als meerkoet, fuut, kleine karekiet en blauwborst. De bosschages zijn geschikt voor een groot aantal soorten, zoals tjiftjaf en andere zangers, ekster, vink, merel etc. Er zijn bij het veldbezoek geen nesten aangetroffen die jaarrond beschermd zijn.

Toetsing Flora- en faunawet

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden, zoals kap van bomen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en faunawet). Het broedseizoen is per soort verschillend. Globaal wordt wel 15 maart tot 15 juli aangehouden, maar met name kort voor of na deze periode kunnen ook vogels broeden. Aangezien er geen jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied aanwezig zijn, kunnen negatieve effecten op vogels voorkomen worden door (ruim) buiten het broedseizoen te werken.

3.4.4 Vissen

Bronnenonderzoek

Uit een visseninventarisatie uit 2010¹ voor de aanpassingen aan de Westtangent blijkt dat aan de oostzijde van het kanaal karper, brasem, baars, tiendoornige stekelbaars, kleine modderkruiper en bittervoorn voorkomen. Bittervoorn is ook elders in een sloot op de Beverkoog al aangetroffen.

Verkenkend veldbezoek

Het kanaal en de plas, maar met name ook de randsloot bieden geschikte omstandigheden voor de vissensoorten die ook tijdens de inventarisatie in 2010 gevonden worden, te weten karper, brasem, baars, tiendoornige stekelbaars, kleine modderkruiper en bittervoorn.

Toetsing Flora- en faunawet

Kleine modderkruiper en bittervoorn zijn beschermde soorten van respectievelijke Tabel 2 en Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Voor soorten van Tabel 3 is het bij ruimtelijke ontwikkeling niet voldoende om te werken volgens een gedragscode. Schadelijke effecten moeten daarom voorkomen worden en een ontheffing met uitgebreide toets is noodzakelijk wanneer er wel (rest)effecten optreden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of kleine modderkruiper en bittervoorn inderdaad voorkomen en welke functie de locatie heeft voor de soorten.

3.4.5 Amfibieën

Bronnenonderzoek

Er zijn waarnemingen van gewone pad, rugstreeppad kleine watersalamander en bruine kikker uit de omgeving van het plangebied.

Verkenkend veldbezoek

Het braakliggende perceel aan de Berenkoog omvat geen open water en voortplantingsbiotoop voor amfibieën is daarmee uitgesloten. Door de korte vegetatie kunnen hier voor de meeste soorten ook overwinteringsplekken uitgesloten worden. Rugstreeppad zou hier wel overwinteringsbiotoop kunnen hebben.

Het stukje te dempen water kan voortplantingsbiotoop van gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker zijn.

Het poeltje aan het uiteinde van de Beverkoog en de randsloot zijn geschikt voortplantingsbiotoop voor gewone pad, rugstreeppad kleine watersalamander, groene kikker en bruine kikker. De omliggende vegetatie biedt ook geschikt overwinteringsbiotoop.

Toetsing Flora- en faunawet

Op de deellocaties kunnen beschermde amfibieënsoorten van Tabel 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet voorkomen. Voor soorten van Tabel 1 geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht, maar moet gedurende de uitvoering wegens de zorgplicht wel rekening gehouden worden. Voor soorten van Tabel 2 kan bij ruimtelijke ontwikkeling met een gedragscode gewerkt worden. Voor soorten van Tabel 3 kan bij ruimtelijke ontwikkeling niet volstaan worden met werken volgens een gedragscode en moeten schadelijke effecten voorkomen worden. Een ontheffing met uitgebreide toets is noodzakelijk wanneer er wel (rest)effecten optreden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of de rugstreeppad inderdaad voorkomt en welke functie de locatie heeft voor de soort.

3.4.6 Reptielen

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare gegevens kan het voorkomen van reptielen in het plangebied uitgesloten worden. Ringslang en zandhagedis zijn de enige soorten die in Noord-Holland ten noor-

¹ Quick scan natuur Westtangent N242 Heerhugowaard, Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland, 2010.

den van het Noordzeekanaal voorkomen, maar beide soorten komen niet binnen een straal van 5 km van het plangebied.

Verkenkend veldbezoek

De oevers van de watergangen, met name van de randsloot en de plas, bieden geschikte omstandigheden voor de ringslang. De soort komt echter niet voor in de ruime omgeving (zie bovenstaande bronnenonderzoek).

Toetsing Flora- en faunawet

Er komen geen reptielen voor binnen en rond het plangebied. Effecten van de voorgenomen activiteiten op reptielensoorten zijn daarmee uitgesloten.

3.4.7 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Er zijn waarnemingen van 13 libellensoorten en 20 dagvlindersoorten van het bedrijventerrein de Beverkoog. Hieronder zijn echter geen soorten van Tabel 1, 2 of 3 van De Flora- en faunawet (bron: waarneming.nl).

Verkenkend veldbezoek

Er zijn op de drie deellocaties geen geschikte omstandigheden gevonden voor beschermde ongewervelden van Tabel 1,2 of 3 van de Flora- en faunawet. Het gaat daarbij met name om soortenrijke vegetaties op een voedselarme droge of vochtige ondergrond.

Toetsing Flora- en faunawet

Er komen geen soorten ongewervelden van Tabel 1, 2 of 3 voor op de deellocaties. Verdere toetsing is niet noodzakelijk.

Tabel 3.1. Beschermde soorten waargenomen in het plangebied en omgeving en soorten die mogelijk in het gebied voorkomen op grond van habitatgeschiktheid.

Soort	Soortgroep	Voorkomen vastgesteld?	Geschikt habitat aanwezig?	Categorie Flora- en faunawet
Beschermde flora	Flora	Nee	Ja	Tabel 2
Vleermuizen	Zoogdieren	Nee	Ja	Tabel 3
Broedvogels	Vogels	Nee	Ja	Tabel 3
Klein modderkruiper	Vissen	Nee	Ja	Tabel 2
Bittervoorn	Vissen	Nee	Ja	Tabel 3
Rugstreeppad	Amfibieën	Nee	Ja	Tabel 3

4 Conclusie & aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied bevindt zich niet binnen de invloedssfeer van Natura 2000-gebied en/of Beschermde Natuurmonumenten. Een vervolprocedure is niet noodzakelijk.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van EHS, maar de verbinding Westtangent – Beverkoog doorkruist wel de ecologische verbindingszone Omval-Kolhorn. De brug over het kanaal laat de oevers en de kruinen van de dijken aan weerszijden vrij, waardoor het functioneren van de verbindingszone in principe behouden blijft en verstoring voorkomen wordt. Dit moet echter wel met de provincie Noord-Holland afgestemd worden.

4.3 Flora- en faunawet

4.3.1 Flora

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat planten binnen het plangebied kunnen voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet tabel 2 die mogelijk bij de uitvoering van het project worden verstoord. Het gaat om soorten als zoals rietorchis en gevlekte orchis.

Daarnaast komen er algemene soorten voor die vallen onder beschermingsregime van Tabel 1 Ff-wet. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ingrepen een complete vrijstelling van Flora- en faunawet. Vanwege de zorgplicht (art. 2 Ff-wet) dient echter ook met deze soorten rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is aanvullend veldbezoek nodig gericht op het vaststellen van beschermde plantensoorten.

4.3.2 Zoogdieren

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat zoogdieren binnen het plangebied kunnen voorkomen, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet Tabel 3 die mogelijk bij de uitvoering van het project worden verstoord. Het gaat om vleermuissoorten.

Daarnaast komen er algemene soorten voor die vallen onder beschermingsregime van Tabel 1 Ff-wet. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ingrepen een complete vrijstelling van Flora- en faunawet. Vanwege de zorgplicht (art. 2 Ff-wet) dient echter ook met deze soorten rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is aanvullend veldbezoek nodig gericht op het vaststellen van gebruik door vleermuizen van het plangebied, met name het kanaal.

4.3.3 Vogels

Zoals uit hoofdstuk 3 blijkt, komen in het terrein broedvogelsoorten voor die beschermd zijn in beschermingscategorie 1 t/m 5 die bij de uitvoering van het project worden verstoord.

Daarnaast komen er overige soorten voor waarbij het nest en functioneel leefgebied uitsluitend tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Eventuele versturende werkzaamheden dienen uitsluitend buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Een alternatief is starten met versturende werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen en vervolgens constant doorwerken in het broedseizoen. Op deze manier komen vogels niet tot broeden binnen de verstoringsafstand van de werkzaamheden.

4.3.4 Vissen

In de directe omgeving van het plangebied is bittervoorn (Tabel 3 Ff-wet) en kleine modderkruiper aangetroffen. Naar verwachting komt de soort ook binnen het plangebied voor. Er dient daarom nader onderzoek naar vissen (in periode april- september) plaats te vinden. Wanneer hieruit blijkt dat beschermde vissoorten voorkomen dient ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

4.3.5 Amfibieën

In de directe omgeving van het plangebied is de rugstreeppad (Tabel 3 Ff/wet) aangetroffen. Mogelijk komt de soort ook binnen het plangebied voor. Er dient daarom nader onderzoek naar amfibieën (in de periode april- mei en juni/juli) plaats te vinden. Wanneer hieruit blijkt dat de rugstreeppad voorkomt dient ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

4.3.6 Reptielen

Er komen geen reptielen voor binnen of rond het plangebied. Een vervolprocedure, gericht op reptielen is niet noodzakelijk.

4.3.7 Ongewervelden

Er komen geen ongewervelden van Tabel 1, 2 of 3 van de Ff-wet voor binnen of rond het plangebied. Een vervolprocedure, gericht op ongewervelden is niet noodzakelijk.

4.4 Aanbevelingen

- Aanvullend onderzoek is nodig naar het voorkomen van bijzondere planten van Tabel 2 Ff-wet, vleermuizen (Tabel 3), kleine modderkruiper (Tabel 2), bittervoorn en rugstreeppad (beide Tabel 3). Wanneer sprake is van effecten op soorten van Tabel 2 kan met een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden, bij effecten op soorten van Tabel 3 moet een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd worden. De procedure voor aanvraag neemt minimaal 4 maanden in beslag.
- Voor onderzoek naar aanwezigheid van bijzondere planten zijn twee bezoeken in de periode april – september noodzakelijk. Voor vleermuizen dienen twee bezoeken plaats te vinden in de periode 15 april – 15 augustus om vliegroutes en foerageergebied te inventariseren en twee bezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober om mogelijke paarplaatsen van ruige dwergvleermuis te inventariseren.
Voor kleine modderkruiper en bittervoorn kan de inventarisatie uitgevoerd worden middels één bezoek in de periode april – september.
Voor rugstreeppad zijn drie bezoeken in de periode april – juli noodzakelijk.
- Overleg met de provincie Noord-Holland moet uitwijzen of de inrichting van de aansluiting Westtangent – Beverkoog ter hoogte van de kruising met de ecologische verbindingzone Omval – Kolhorn voldoende is om het functioneren van de verbindingzone te garanderen.

5 Bronnenlijst

Gebruikte literatuur

- Soortenstandaards bittervoorn, kleine modderkruiper en rugstreeppad via www.drloket.nl/
- Roodzand, S.J. & S. Moedt, 2011. Visseninventarisatie Westtangent N242 Heerhugowaard. Grontmij rapport T&M-1029192-SR/hh.
- Roodzand, S.J., 2011. Quick scan natuur Westtangent N242 Heerhugowaard. Grontmij rapport T&M-1031850-SR.

Geraadpleegde internetsites

- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl (informatie over EHS)
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=home> (informatie over Natura 2000 en Beschermde Natuurmonumenten)